

Månadsnytt

SENIORERNA

Karlskoga

Nr 3 – Mars 2021

Årgång 37

Glad påsk!

Läs om påsken på sidorna 4-6. Foto: Jan Sjögren

**Läs om
Kleva gruva
på sidan 7**

**Läs om ett
barndomsminne
på sidan 10**

**Låt dig inte
luras!
Läs på sidan 12**

Almanackan

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt fredagen den 16 april kl. 16.00.
Distribution fredagen den 30 april.

Måndag 29 mars kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Måndag 12 april kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Måndag 26 april kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Tisdag 11 maj kl. 10.00

Digitalt årsmöte. Se notis.

Måndagar och onsdagar kl. 14.30

Sittgymna på Nickkällan.

Trafik och säkerhet: Lagar och regler kring däckbyte

1 april: Sommardäck får användas, även om det råder vinterväglag.

16 april – 30 september: Förbudet att använda dubbdäck, om det inte är eller väntas vinterväglag, d.v.s. snö, is, snömodd eller frost på någon del av vägen.

1 oktober – 15 april: Dubbdäck får användas.

1 december – 31 mars: krav på vinterdäck, om det är vinterväglag.

Per Aspeli

SPF Seniorerna Karlskoga ÅRSMÖTE 2021

Årsmötet hålls digitalt och är tisdag
11 maj klockan 10.00.

Du är välkommen att delta. Anmäl dig senast 4 maj till expeditionen. Du får dig tillsänt en inloggningskod ca 10 minuter innan mötets början, d.v.s. 9.50. Handlingar till årsmötet kommer att finnas på hemsidan och även att hämta på expeditionen.

Vi beklagar att vi inte kan ha ett ”vanligt” årsmöte.

Vi hälsar följande nya medlem välkommen

Anna Danielsson, Gärdesgatan 1 C

Ansvarig utgivare:

Redaktionskommitté:

Annonser:

Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:

Föreningens sekreterare:

Föreningens kassör:

Föreningens hemsida:

Föreningens Bankgiro:

Tryckning:

Siv Kanon, tel 070-748 07 73. E-post: siv-kanon@spray.se

Birgitta Hede, tel 072-735 36 02, Eva Sandström, Jan Sjögren och Eva Öberg.

E-post: m-nytt@spfkarlskoga.se

Per Aspeli, tel 537 81. E-post: per.aspeli@hotmail.com

SPF, Solbringen 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.

E-post: spfkarlskoga@telia.com Öppen måndag, tisdag och torsdag kl. 10-12.

Siv Kanon, tel 070-748 07 73. E-post: siv-kanon@spray.se

Gunnel Carlstedt, tel 542 20. E-post: busterbogl@hotmail.com

Leila Raudsaar, tel 181 01. E-post: leila@raudsaar.com

www.spfkarlskoga.se E-post: christer@lasson.st

5715-5640

Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

SPF
SENIORERNA

Ordföranden har ordet

Anar vi lite försiktigt att våren är här och också att vaccinationerna för oss snart är klara? Det undrade jag för några dagar sedan. Idag, läs torsdag den 11 mars är vintern tillbaka och tråkiga besked om att vaccintillgången verkar oviss.

När det gäller snön som nyss fallit påminns jag om när samma situation hände för flera år sedan, då en äldre infödd Karlskogadama frågade mig ”Hur många gökdötter har det nu kommit?” Jag hade ingen aning om vad hon frågade mig, hade inte hört det uttrycket. Jag fick sedan reda på att varje gång våren avbryts av snöfall kallas det på Karlskogadialekt gökdött. Det förväntas inträffa mellan 5 till 7 gökdötter. Jag är absolut för att bevara landets dialekter även om det inte låter så vackert.

En styrelse har som ett av sina uppdrag att hela tiden se över föreningens kostnader så att så mycket som möjligt blir till bra verksamhet. Vi har nu kommit fram till att det är en bra idé och besparing att byta telefonabonnemang. Så jag ber er att vara uppmärksamma på att inom kort kommer vi att nås på ett annat nummer.

Föreningen har ett bekymmer. Det är många fler som valt att inte förnya sina medlemsavgifter. Förmodligen tycker en del att nu när det är Covid och vi inte tillåts att träffas och ha verksamhet vill man inte heller betala. Jag kan förstå resonemanget,

Tore Olsson

Vi sänder en tacksam tanke till Tore som inte längre finns med oss. Tore arbetade i många år med Lathunden och skaffade även annonsörer till den. Ett gediget arbete.

Expeditionen

Expeditionen är öppen måndagar och torsdagar, men bara kl. 10 -11. Dessutom de fredagar då Månadsnytt utkommer.

Våra arrangemang sker i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

men tycker det är riktigt tråkigt för även om vi inte just nu kan av förståeliga skäl erbjuda träffar så arbetar vi idogt med att pensionärstiden och ålderdomen ska bli trygg och meningsfull.

Det är viktigt att SPF Seniorerna Karlskoga talar om hur vi pensionärer vill ha det, vad som är viktigt för oss. Det kan vi inte förvänta oss att de yngre ska känna till. De saknar helt naturligt den erfarenheten. Så håll ut och håll avstånd. För än svävar vi i ovisshet om när detta är över och vad som händer då. Kommer allt att bli som före pandemin? Det tror vi nog inte. För egen del tycker jag att vi ska fortsätta att hålla ett visst avstånd och tvätta händerna ofta. Det finns nog mycket att vinna med det.

Vi hade trott att om vi sköt på årsmötet så skulle vi kunna ha det utomhus i maj. Vi har fått tänka om. Det är nog inte möjligt. Därför kommer vi att ha årsmötet digitalt den 11 maj. Vi är mycket medvetna om att många av våra medlemmar inte har tillgång till dator. Så det är ett beslut som vi naturligtvis inte är glada över, men det finns för tillfället inget bättre alternativ.

Med hopp om bättre tider!

Siv Kanon

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling

Välkommen att anlita
Karlskogas största mäklare!

0586-74 00 00

Centralplan 3 Karlskoga
karlskoga@lansfast.se

lansfast.se/Karlskoga

Snart är det påsk!

Påsktraditioner

Påskan i vårt land har mångåriga traditioner. Från 1844 går man efter den gregorianska kalendern och dess regler för firandet. Det är säkert många som minns att långfredagen förr var en lång dag. Allt var stängt, sorgemusik spelades på radion och barnen hölls tysta inomhus denna sorgens dag, då Jesus korsfästes.

Efter 1969 började butiker och nöjen vara öppna. I Sverige hölls blot under förkristen tid bl.a. vid Uppsala högar, denna tid på året så tidigt som 500-talet.

Påskan idag är en familjehögtid där gammal folktro och fornnordiska traditioner blandats med kristna traditioner. Redan i mitten av 1800-talet vet man att barn klädde ut sig till påskkärringar, men det började tidigare, kanske innan seklets början.

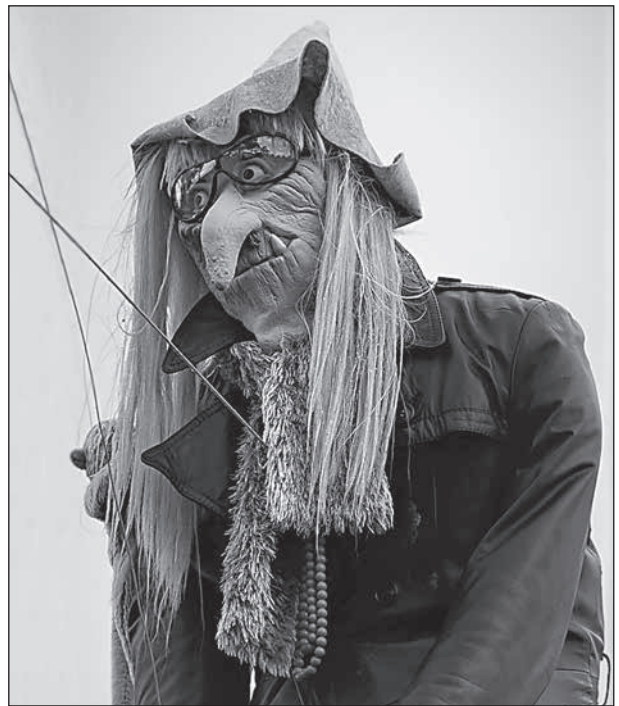
Sorgligt nog var detta en "verklighet" som man trodde på. Och vi vet hur det kunde gå om man blev utpekad som häxa.

Enligt folktron var det häxor som flög på en kvast till Blåkulla på skärtorsdagen eller natten

mellan dymmelonsdag och skärtorsdag, för att återvända på påskdagen. Ofta avbildas de med en kaffekittel längst fram på kvasten och en svart katt baktill. Traditionen ser lite olika ut i vårt land. Som 08 var jag van att det "påskades" på torsdagen men här sker det på lördagen.

Det delas ut påskbrev som barnen ofta har gjort själva och som tack ges godis.

Bland annat i Dalsland smyger man istället fram till husen, öppnar dörren, skriker "Glad påsk" och slänger in ett påskbrev med godis eller påskkaka. Sedan springer man iväg och de hemmavarande ska jaga efter. Den seden hade man också i Värmland.

Om man inte ville bli igenkänd som "påskgubbe" kunde man maskera sig så här.

Under 1930-talet började hemmen pyntas med påskris, vilket anses ha samband med Jesu intåg i Jerusalem och palmladen som ströddes ut på marken framför honom. Seden blev vanlig i hela landet och som dekoration används kulörta fjädervippor, kycklingar och urblåsta målade hönsägg.

Det finns en hel del mat som förknippas med påskan och hit hör sill, ägg i alla former, lax, skinka och lamm som var en symbol för Jesu offer och förlåtelse av våra synder.

Påskeld tänds på påskaftonskvällen, en sed som verkar ha kommit från Holland. Den första be-

kräftade påskelden är från 1768 i Västergötland. Orsaken till att de tändes var att skrämman iväg de resenärer som for till och från Blåkulla.

Hur vet man då när det är påsk? Enklaste förklaringen är att påsken alltid firas den första söndagen efter den första fullmånen efter vårdagjämningen. Påsken infaller alltid mellan den 22 mars och den 25 april.

Till de traditioner vi har denna helg är att pynta med gula färger i hemmet. De gula påskliljorna är i vissa religioner en begravningsblomma, detta redan före Jesu födelse. (Det hände att lökarna förväxlades med vanlig lök och därigenom kunde leda till döden, vilket kanske är orsaken).

Det var förr tradition att ge bort ägg som gåva i påsktider och då smyckade man dem ofta genom att måla dem. I Skåne och Halland har detta skett sedan 1700-talet. Äggen var en symbol för evigt liv. De små kycklingarna är symboler för det nya livet.

I USA har man en äggrullningslek där ägget ska rullas längs en bana med hjälp av en sked på ett långt skaft. Denna lek startades annandagen 1814 och leks på Vita husets framsida varje år.

Påskharen tror man finns genom att man helt enkelt sett fel på gamla illustrationer av det bibliska påskalammet och tolkat det som en hare. Traditionen med påskharen som kommer med påskägg till barnen, är tysk och har anor från 1600-talet. På

Påskkärring utan kaffepanna. Kaffet kom till Sverige ca 100 år senare än påskkärringarna.

Men en fin kvast måste hon förstås ha.

1850-talet lanserades påskharen med påskäggen mer allmänt av tyska godis- och leksakstillverkare. Påskharen kom till vårt land under 1900-talet, men i Sverige är det kycklingar och ägg som hör till påsken bl.a. i form av påskkort.

Stilla veckans olika dagar

Påskens dagar består av tre perioder: först *fast-lagen* som är 3 dagar. Under denna period skulle man äta och dricka så mycket som möjligt för att klara *fastan* som startar på askonsdagen.

Själva *påsken* börjar enligt denna indelning på påskdagen, d.v.s. den dag Jesus återuppstod från de döda. Under hela denna vecka skulle alla hjul stå stilla för att inte öka Jesus pina då häxorna var extra farliga. *Palmsöndagen* är den dag Jesus hälsades välkommen till Jerusalem genom att folkmassor strödde palmblad i hans väg.

Därefter kommer *Blå måndagen med många olika namn: korvmåndagen, svarta måndagen, bullmåndag, fläskmåndag eller latmåndag*. Det var den dag skorstenarna skulle sotas, blått och lila är kyrkans färg för lidande. Kyrkans kors har klätts i blått, lila och ibland svart tyg. Många hade fridag denna dag. *Vita tisdagen/fettisdagen* härstammar från att lakanen skulle tvättas denna dag. Det var sista dagen att äta före fastan. Det bakades eller köptes semlor. Sedan kom *dymmelonsdagen* eller *askonsdagen*. Järnklappen i kyrkklockan byttes denna dag mot en dymmel, en träkläpp klädd med tyg. Detta gav kyrkklockan en dovre och dystrare klang. Fastan börjar. Kött och fläskmat samt fester var förbjudna.

Skärtorsdagen kommer från ordet skära som betyder rena. Jesus tvättade lärjungarnas fötter innan han åt sista måltiden med dem. Den var helgdag i vårt land till 1772. Då skulle allt åkbart för häxorna plockas undan, och det målades kors på dörrposterna.

Långfredagen var den dag Jesus både led och dog på korset enligt kyrkan. Då kunde husbonden piska tjänstefolk och barn med påskriset för att påminna om Jesus lidande på korset. Klädseln denna dag var svart.

Påskaftonen tändes eventuella påskeldar och det smälldes smällare för att skrämman iväg häxor-na.

Påskdagen är den tredje dagen då Jesus uppstod från de döda. *Annandag påsk* återgår allt till det normala igen och förr var detta en stor dag för biopremiärer.

Påskens ägg

Jag tror att alla förknippar påskan med ägg av alla de slag. Det finns mängder av ägg att välja bland, som t.ex. påskägg som fylls med godis eller presenter, chokladägg, marsipanägg, och de vanliga hönsäggen, som kan användas till väldigt mycket.

Till påskan gör många små hål i äggskalerna och blåser ut innehållet för att sedan måla skalerna och hänga dem t.ex. i påskriset.

Det finns många ägglekar vid denna tid på året, såsom äggpickning, äggrullning, springa med sked som har ett ägg i "gropen".

Vi förknippar äggen med påsk av den anledningen att förr värpte hönsen mindre under vintern, och fastan före påsk gjorde att man inte fick inta sådan föda. Då blev det ett överskott av ägg till påskan.

Ägg används i äggoljetemperafärger. De kalkrika skalerna kan göra nytta i trädgården genom att de läggs runt rabatter där man inte vill ha sniglar m.m. Många gånger tänker vi enbart på fåglar och glömmer att vi även använder fiskägg i form av t.ex. stenbitsrom eller kaviar, kanske på just en äggmacka.

Äggens vara eller inte vara har genom åren debatterats flitigt p.g.a. kolesterolet i äggen. Ägg är en väldigt bra proteinkälla och inte så feta som många tror. Proteinerna i ägg gör att man håller sig mätt länge. Ägg är även en bra järnkälla och innehåller massor av vitaminer. Som livsmedel har ägg troligen använts så länge människan funnits.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Öppettider:

Måndag 9-18

Tisdag 9-18

Onsdag 9-18

Torsdag 9-18

Fredag stängt

ASSA Saxar

Ring 0586-583 74

Rörläggarvägen 13, 691 43 Karlskoga

Pensionärsrabatt

Måndag-torsdag
9-12

Seniorrabatt **5%**
en gång per vecka

Allt under ett tak!

Öppet alla dagar 7-22

Telefon 676 70

www.maxikarlskoga.se

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Kleva gruva, ett reseminne

Gruvor har funnits på många platser i Sverige, vart man far kan man träffa på dem. Jag besökte en av dem en varm sommardag.

Kleva Gruva, utanför Vetlanda i Småland, ligger långt ut i skogen, de sista kilometrarna att köra är bara en smal skogsväg.

Historien om Kleva Gruva började 1691. Då hittade man kopparfyndigheter och aktiviteten i gruvan varierade fram till 1838. Då påvisade Jöns Jakob Berzelius nickelförekomst, som sen blev det huvudsakliga att utvinna. 1920 upphörde brytningen.

Ingången till gruvan. Foto: Monica Arvidsson

En intressant person som var inblandad i Kleva Gruva, var Johan Lorenz Aschan, som var född i Småland. Han får komma med i berättelsen. Denne Aschan studerade medicin i Uppsala och verkade bl.a. som provinsialläkare i Nora och Linde och en tid på Loka Brunn, som kirurgie magister. Men hans håg stod mer åt industriell verksamhet och han övergav läkeriet. 1824 förvärvade han Kleva Gruva, där han utvecklade arbetsmetoderna och förädlingsätt vid gruvan.

Aschan gifte sig förmöget med Carin Nilsson, vars far var brukspatron Nils Nilsson i Grythyttan. Aschan blev med tiden förmögen och gjorde stora donationer till skolor och universitet.

Från 1991 är gruvan iordningställd som en visningsgruva. Det finns ungefär 6 km med orter och schakt. Mycket ligger under vatten, och i mitten finns en stor sjö.

När vi anländer är det redan många besökare där, mest barnfamiljer och unga människor. Vi är dåligt utrustade för vandring i gruvan, och får som andra besökare låna stövlar, militärjacka, hjälm och ficklampa. Det är två grader i gruvan i kontrast till den varma sommardagen. Med ficklampans hjälp tar man sig fram i gångarna till den stora gruvsalen och till gruvsjön. Att ta sig upp ur gruvan var ett äventyr. Det sker via branta trappstegar med avsatser, att vila på och pusta, släppa förbi ynglingar, likaledes pustande, som svär över ännu en trappa. Men vi klarar de 11 trapporna och kommer ut högt uppe på Klevabergets topp.

Åter vid receptionen ställer vi oss i korvkö och sätter oss vid härden att grilla tillsammans med danskar, tyskar och folk från Nederländerna.

Vi var mycket nöjda med dagen vid gruvan, som i broschyren beskrivs som Sveriges vackraste visningsgruva. Och jag var med säkerhet den äldsta besökaren i gruvan den dagen, kanske för hela säsongen.

*Siv Anderson
Karlskoga*

I februari numret publicerade vi en uppmaning till medlemmarna att skriva och berätta minnen från resor eller något annat.

Det var verkligen roligt att en medlem nappade och skickade in det här reseminnet. Vi publicerar också ett barndomsminne från en medlem i det här numret. Fortsätt komma med berättelser om era olika upplevelser!

Vi har ju också en spalt som vi kallar Fria ord, men den ligger ofta sovande. Vi vill gärna få liv i den igen. Vi tror att det är många som tycker något.

Redaktionen

Sakletarens tankar och återbrukets konst

Vår mest berömda sakletare.

Pippi Långstrump påstod sig vara en sakletare. Hon hade förmågan att se både värdet och det vackra i sådant som andra kastat bort. Jag känner mig också som en sakletare, som försöker hitta udda ting som kan återbrukas.

Hade jag varit mer nördig, hade jag valt att bli antikhandlare, samlare eller expert, men att samla dyrbarheter är inte min grej. Det är det annorlunda som fascinerar mig och sätter fart på tankar och drömmar.

Ibland smyger jag mig in i Billiga Rummet i secondhandaffären bara för att kunna stå där och fantisera kring dessa prylar som ingen vill ha, löjliga muggar, omöjliga ljusstakar, grilliga gardiner, fula handväskor och mycket mera.

Ibland är det omöjligt att motstå köp för det facila priset av två kronor. På så sätt landade en oval tavla i korsstygn och romantisk rokokostil bland inköpen. Den eleganta kavaljeren har knäbyxor och jackett och hans dam har krinolin och märklig hatt. Allt är broderat i färgerna rosa och svart.

När jag lossade tavlan från ramen och vände på baksidan av papp fanns namnet Signe och året 1940 präntat.

Vem var Signe, som broderat detta? Var hon en herrgårdsfröken, som drömde sig tillbaka till 1700-talet? Var hon en bondhustru, som ville pryda salsväggen med något vackert?

Signes tavla av okänt ursprung fick nytt liv på en kasse.

Var hon en arbetarkvinna, som av någon anledning fått tag i detta motiv och ville hålla händerna sysselsatta för att slippa tankar på det stora kriget som rasade i världen?

Eftersom jag inte bara är en sakletare utan också en återbrukare, landade Signes broderi på en av mina kassar, så att det får leva vidare och komma till användning.

En annan gång fann jag en vävnad, som inköptes för de glada färgernas skull. Det såg ut som två större hemvävda handdukar, som var ihopsydds längs ena långsidan, men det var det vävda mönstret som väckte förvåning. Det bestod av en mängd damer med rastaffätor, händerna i sidorna och halvlång vid kjol. Mitt bland dessa damer är det två stora djur, som ser ut som ett mellanting av tax och get, mitt i en parning.

Vem väver något sådant, vad har det använts till och vad är syftet med motivet? Vävnaden fotograferades och jag lade ut en fråga om vad det kunde vara i en grupp på Facebook. Svaren var många. Någon föreslog att det var en modern version av den kända Överhogdalstapeten. Vid en jämförelse kan man hitta likheter, men skillnaderna är större.

De flesta föreslog att väven var utländsk och skulle kunna komma från så varierande platser som Baltikum, Medelhavsområdet, Nordafrika och Sydamerika. Många undrade också om figuren, som sitter under och bredvid de stora djuren. Är det en katt, tupp, gås eller rent av en stor teckna?

En kvinna berättade att hennes farfar hade arbetat i Peru på 1930-talet och haft med sig dukar och kuddfodral hem, där motiven liknade det på väven. De stora djuren skulle vara alpackor eller lamor. Tipset var också att göra en bildsökning, men den gav ingen ny ledtråd. Vävnader eller applikationer från Peru föreställer ofta alpackor, men kvinnorna har hattar eller slätborstat hår. Rastaffätor lyser med sin frånvaro.

Den märkliga väven blev en kasse som fått namnet "Cerise påsättning".

Nu har min vävnad blivit en kasse som döpts till Cerise påsättning. Förhoppningsvis kan den säljas till någon som har en avelsfarm för alpackor. Helst borde ägarinnan till denna gård vara en kvinna med rastaffätor, men en sådan köpare blir nog svår att finna.

Jag undrar vilka spännande saker jag kommer att hitta nästa gång jag vågar mig in i Billiga Rummet?

Gunn Haglind

Vi finns när du behöver oss

Du får hjälp med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Vi hjälper dig fylla i Vita Arkivet, välja gravsten och teckna begravningsförsäkring.

Hembesök • Jour dygnet runt

Värmlandsvägen 2, Karlskoga

Tel. 0586-534 10

Varmt välkommen!

FONUS

fonus.se

Nordins juristbyrå

Vi hjälper dig med det mesta inom familjerätt!

Framtidsfullmakt, Testamente,
Bouppteckning, Arvskifte, Gåvobrev,
Äktenskapsförord, Samboavtal m. m.

**Lokalt, personligt möte med
engagemang och kompetens!**

**Med 18 års erfarenhet av familjerätt
i Karlskoga och Degerfors med omnejd.**

Kungsvägen 33, Karlskoga, Tel. 0586-506 97
www.nordinsjuristbyra.se

**Vid konsultationer, ej bouppteckning och
arvskifte, överstigande en timme ges rabatt
om 800 kr, uppge SPF vid bokning.
Bouppteckning från 7 500 kr.**

När Allan Hede under coronapandemin hade skrivit om alla sina värmländska smultronställen har han fortsatt att skriva om sina barndomsminnen och reseminnen. Här är ett sådant som hans fru, barn, barnbarn och brorsbarn har hört berättas som en rolig historia.

Ett barn- domsminne

Strax efter kriget var Gunnar från Stockholm hos oss under några somrar. Han var fosterson till Elsa, en barndomsvän till mamma. Elsa hade under sin barndom varit hos min mormor och morfar några somrar. Det var under första världskriget och vi har ju hört berättas att då var livet rent eländigt för många stadsbor.

Nu fick Gunnar uppleva något liknande hos oss på Oppsjön för att slippa tillbringa somrarna på en bakgård i Stockholm. Vi var ungefär jämnåriga, men jag var nog mycket mer påhittig än Gunnar. Jag blev något av en "idol" som han såg upp till och var glatt med på alla mina påhitt.

En av de somrar som Gunnar var hos oss hade vi på gården en "piga" som jag tror hette Sonja. Hon rökte mycket, men inomhus fick hon inte röka. Därför hade hon för vana att gå ut till utedasset och röka.

Jag och Gunnar lekte ofta brandsoldater. Det var extra spännande för Gunnar, eftersom hans äldre halvbror Gösta var brandsoldat i Stockholm. Självklart var vi förståndiga nog att aldrig tända någon brasa för att släcka, men vi hade lätt att föreställa oss att det brann någonstans. Med hink och trädgårdsspruta ryckte vi ut för att släcka den påhittade branden.

En gång lyckades jag lura med Gunnar på en uttryckning till utedasset där Sonja satt och rökte. "Det brinner på dasset, vi måste dit och släcka!"

Gunnars dröm: att bli brandsoldat. Men han fick nöja sig med Allans påhittade bränder.

Gunnar klättrade upp på en stege till en liten öppning vid utedassets tak med "brandsprutan" och riktade sprutan mot den rökande Sonja. Nedanför stod jag och pumpade upp vatten till sprutan så mycket jag orkade. Och ut kom förstås en rasande och blöt Sonja.

Självklart blev mamma jättearg på mig, hon visste ju att det var jag som låg bakom detta upptåg. Jag fick "stryk" men Gunnar kom undan med en tillrättavisning. Och pigan blev strängt förbjuden att röka på utedasset med tanke på brandrisken. Senare berättade mamma ibland om denna händelse och tyckte nog att den var ganska rolig.

Allan i 10-årsåldern. En liten rar gosse (precis som Emil, ni vet).

? Gåtfullt ?

av Birgitta Hede

Jag har hittills hållit hårt på principen att gåtorna ska vara mina egna. Men nu har jag fått ett antal gåtor från Christer Lasson. Svaren ska bli musikinstrument eller musiktermer.

1. Avfallshavsgud
2. Elak kvinna
3. Fundament
4. Kreatursfylla
5. Du är mitt . . .
6. Buttert
7. Sveckfullt
8. Klippare
9. Kåsör
10. Ledsam glosa

Svar i nästa nummer.

Svar på gåtorna i februari:

Utländska städer:

1. Om kvinna är bra, då är kanske . . . **Manila**
(ber om ursäkt till halva befolkningen)
2. Ej av **Pau**
3. Donera genast första vokalen! **Genua**
4. Barium Q **Baku**
5. Bästa sortens återhämtning **Ávila**
6. En kvinna som uppför sig väl . . . **Edam**
7. Stel och domnad underrättelsetjänst **Valencia**
8. Titta och ta latinsk väg **Segovia**

När min måg sköt på mig i skogen

Det här skulle kunna vara en förfärlig historia om en hatad svärmor, men så är det inte alls. I själva verket är det en språklig betraktelse.

Så här var det: Jag var ute i svampskogen tillsammans med min dotter och hennes familj. På hemvägen skulle vi gå uppför en backe och jag var väldigt trött. Min måg Håkan var snäll och sköt **på** mig så att jag orkade upp i backen.

Där ser man hur viktigt det är att betona orden rätt. Annars kanske polisen kommer.

Berättat av **Birgitta Hede**

Sir Henrys vän trafikpolisen berättar ibland lite från sin vardag på jobbet.

En dag stoppade han en kvinnlig bilist och sa:

Jaha, lilla damen, det är fartbegränsning här och ni har kört mer än 90 km i timmen. Det blir dyrt det här!

Damen: Men snälla konstapeln, jag har ju inte ens varit ute en timme!

En annan gång sa polisen till en cyklist: Inte får ni åka cykel med händerna i byxfickorna!

Den lite upprymde cyklisten: Det gör väl ingenting. Det är vår Herre som styr.

Polisen: Jaså, så mycket värre, då åker ni ju två på en cykel!

Lite mer från trafiken:

Direktören till sin anställde chaufför:

Ni får sluta som chaufför hos mej, idag var det andra gången på två veckor som ni höll på att köra ihjäl mej.

Chauffören: Ja men snälla direktörn, jag kan väl få en chans till!

När en man stiger ur sin bil, går runt och öppnar dörren och hjälper sin fru ut, då kan man vara säker på att antingen bilen eller frun är nyanskaffad.

Och så har vi ju Elis i Taserud som ofta sågs på cykel i Arvika:

Elis kommer cyklande på sin cykel en kväll, när han blir stoppad av polisen.

Polisen säger: Elis du har inget bakljus!

Elis: Det var konstigt, det hade jag förut . . .

Polisen: Det finns inget där nu i alla fall!

Elis: Då måste nån ha stule bakljuset, för då va fastskruvat.

Polisen: Det finns inget hål för skruven till bakljuset!

Elis: Ja, då har dom väl stule då mä.

En annan gång kom Elis cyklande utan ringklocka och hejdades av en polis som påpekade bristen.

Då svarade Elis:

Åja, då ä se möe en skulle ha, ja har inga vanter heller.

Och därmed cyklade han vidare.

Mer om bedrägerier mot äldre

Polisen har en speciell utredningsgrupp, Circa-gruppen, för brott mot äldre. Dessa kan delas upp i olika typer. Först har vi dom som lurar sig in i bostaden genom att en person ringer på dörren och kommer med olika orsaker som att man behöver lite vatten, kommer från hemtjänsten, inspektion av något i bostaden, t.ex. brandskydd, vatten, man vill sälja något. När personen väl kommit in kan en medhjälpare komma efter och leta efter värdesaker i hemmet. **Här är bästa rådet att inte släppa in någon okänd**, kräv godkänd legitimation, säkerhetskedja är det bra att ha när dörren öppnas. Har dörren tittöga, ta en kontroll genom att titta runt på omgivningen utanför innan dörren öppnas.

Nästa grupp är de som ringer på telefonen och utger sig för att vara en anhörig, blåsljuspersone eller från olika TV-program där man vunnit pengar. Man försöker få tag i bankkort och kod.

Be att få ringa tillbaka om ett par timmar och tala med en vän eller anhörig under tiden. Lämna aldrig ifrån dig kort eller koder. Ett annat sätt är att skicka mail eller sms om paket som ska kvitteras, eller är underfrankerade. **Tryck aldrig på någon länk.** Och tro inte på ”vinster”.

Ficktjuvar är tredje sättet att lura äldre personer. Använd gärna en axelremsväska med dragkedja, då tar det lite längre tid att stjäla något. Har man väskan innanför kappan så blir det ännu svårare.

Tyvärr ser jag ibland väskor hängande på kundvagn eller rollatorer, ofta öppna. Man går ifrån för att hämta en vara och då är det stor risk att man blir av med pengarna. Har du ett betalkort så se till att skydda din kod när du betalar. Bor du i eget hus kan en läsbar brevlåda vara bra.

Vad gör man då om man drabbas? Självklart ska man göra en polisanmälan fortast möjligt. Många gånger är det utländska ligor som vistas på orten en kortare tid men även svenskar kan begå brotten.

Eva Sandström

Faktaruta med telefon och adresser

Akuta ärenden: tel. 112
Övriga ärenden: tel. 114 14
Polisen i Karlskoga: tel. 077-114 14 00

Adress: Värmlandsvägen 25, 691 34
Karlskoga

Har man dator eller smartphone eller någon som kan hjälpa till kan man sända in en anmälan via nätet, den sänds krypterad så ingen utomstående kan läsa.

Gå in på Polismyndigheten och gå vidare därifrån. Polisen har även en postadress: Polismyndigheten, Box 1804, 701 18 Örebro.

Brottsofferjouren, BOJ, nås på tel. 010-489 10 30 mellan kl. 9 och 15 på vardagar.
Mejladress: info@bergslagen.boj

De kan hjälpa till med polisanmälan och de stöttar vid eventuell rättegång.

Viktigt!

Släpp inte in någon okänd, kräv godkänd legitimation.

Lämna aldrig ifrån dig kort eller koder. Tryck aldrig på någon länk.

Håll noga koll på handväska och andra värdesaker.

Du har inte bett dom ringa, så du behöver inte ens vara artig. Säg nej och lägg på luren.